

Situační analýza vlastnických poměrů k lesům v České republice k 1. 1. 2022

Vilém Jarský a kol.

**Vypracováno v rámci řešení projektu QK21020371
Udržitelné hospodaření v lesích drobných vlastníků
financované Národní agenturou pro zemědělský výzkum.**

Situační analýza vlastnických poměrů k lesům v České republice k 1. 1. 2022.

1. Úvod

Právo vlastnit je jedním ze základních občanských práv. Je to právo nedotknutelné a omezit ho je možno pouze ve veřejném zájmu a za náhradu. Přestože tato premisa platí obecně, je problematika fenoménu vlastnictví v souvislosti s lesy často opomíjena – jak při plánovacích, tak rozhodovacích a lesopolitických aktivitách. V této části je podrobně představena vlastnická struktura, výstupy z této analýzy mají sloužit jako vstupní informace pro rozhodovací systémy.

2. Metodika

Data o vlastnické struktuře byla získána z Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (CUZK). Tímto úřadem je spravován Katastr nemovitostí ČR (KN), jedná se tedy o jediná oficiální data vlastnických práv k nemovitostem. Data byla obdržena ve formě textové tabulky formátu csv. Tato data obsahují informace o vlastnictví vztahující se ke každé parcele, která je v KN označena jako pozemek určený k plnění funkcí lesa. Data jsou vztažena vždy k prvnímu lednu daného roku (2017, 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022). Data byla následně analyzována a upravována pomocí programů R a Microsoft Access a vizualizována pomocí ArcGis. Hloubková analýza předložených dat se týká roku 2022, pouze v první tabulce jsou uvedeny porovnávací údaje předchozích let, které dokumentují robustnost dat.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet záznamů o vlastnictví	2 306 414	2 324 990	2 306 902	2 286 732	2 265 497	2 242 415
Meziroční nárůst	1,2%	0,8%	-0,78%	-0,87%	-0,93%	-1,02%
Počet záznamů lesních pozemků bez LV	9 556	4 668	4 225	3 626	2 994	2 267
tj. hektarů	38 471	15 578	14 411	12 662	9 284	7 908

tab. 1: Charakteristika vstupních dat o lesních pozemcích KN

Je nutno zdůraznit, že ani v současné době stále není informace o vlastnictví kompletní, neboť, jak ukazuje tab. 1, existuje řada záznamů, které jsou vedeny jako lesní pozemek, ale nemají přiřazen list vlastnictví – pro rok 2021 se v součtu ještě jedná o více než 9 tisíc hektarů. Trend je však klesající. V posledních třech letech již také dochází ke snížení celkového počtu záznamů.

Data od CUZK byla získána v této struktuře:

a) Data k pozemku:

Kód k.ú.	Výměra parcely	Kód právního vztahu
Název k.ú.	Souřadnice X def. bodu	Vlastnický podíl
Parcelní číslo	Souřadnice Y def. bodu	OS id

b) Data k vlastníkům:

Typ OS	IČO
Datum narození	Název společnosti
Délka RČ	Kód adrm
Datum narození 2.os.	Adresa
Délka RČ 2.os.	

Data k pozemku umožňují identifikovat každou lesní parcelu KN co do polohy (umístění na pozemkové mapě, souřadnice středového bodu parcely), tak přiřazení ke konkrétnímu vlastníku (OS id) včetně spoluvlastnického podílu. Data k vlastníkům umožňují identifikovat konkrétního vlastníka podle toho, o jaký typ vlastníka se jedná. Data KN umožňují identifikovat pouze 3 základní vlastnické kategorie – právnické osoby (PO), fyzické osoby (FO) a bezpodílové spoluvlastnictví manželů (BSM). Diverzifikace jednotlivých typů PO je poměrně obtížná, k dispozici je pouze IČO a název společnosti. IČO však postrádá logický vztah k typu subjektu (neexistuje numerická souvislost s tím, zda se jedná o obchodní společnost, obec, spolek či další formu), proto jednotlivé formy byly stanovovány na základě názvu PO. V mnoha případech je administrativně stanoveno, že součástí názvu musí být i identifikace (v CZ například u obchodních společností musí být forma součástí názvu; u vlastnictví obcí a měst musí být toto také zaneseno v KN ve formě obec X či město Y). U FO a BSM byly dodány informace z části rodného čísla, která umožňují identifikaci pohlaví a stáří vlastníka (u BSM obou osob), včetně délky celého rodného čísla (do roku 1954 bylo RČ devítimístné, poté desetimístné), a adresa trvalého bydliště vlastníka (kód adresního místa či adresa bydliště).

3. Výsledky

Vlastnická struktura lesů ČR

Základní přehled o vlastnické struktuře a změny oproti roku 2020 zobrazují tabulky 2 a 3. Samostatně jsou vyhodnoceny počty a plochy pro tři základní kategorie KN.

Kategorie	Počet 2022	Podíl z počtu	Podíl 2021	Nárůst počtu 21-22
BSM	26 580	6,91%	6,94%	-0,89%
FO	344 194	89,52%	89,56%	-0,53%
PO	13 696	3,56%	3,50%	1,21%
Celkem	384 470	100,00%	100,00%	-0,50%

tab. 2: Počet vlastníků lesů

Téměř 90 % vlastníků lesů v ČR jsou fyzické osoby. Pokud k nim připočítáme i manžele, jako dvojici v rámci bezpodílového vlastnictví, je celkový počet 397 354. Reálně bude celkový počet osob, které v ČR (spolu)vlastní les, mírně nižší, protože mohou existovat osoby, které spoluvlastní les v rámci BSM a současně vlastní les i jako FO. Počet takovýchto osob není možno zjistit. V databázi KN je 13 696 právnických osob vlastnicích les (včetně státu, který je považován za jednu právnickou osobu). Oproti předchozímu roku došlo k mírnému nárůstu počtu právnických osob (o 164), zejména díky nárůstu počtu obchodních společností. Ubylo 239 manželských párů a 1 851 fyzických osob jako vlastníků lesa.

Kategorie	Plocha 2022 (ha)	Podíl z plochy	Podíl 2021	Nárůst plochy 21-22
Stát	1 416 212	53,06%	53,10%	0,02%
PO	764 533	28,65%	28,45%	0,78%
FO	460 281	17,25%	17,41%	-0,85%
BSM	27 961	1,05%	1,04%	1,06%
Celkem	2 668 987	100,00%	100,00%	0,10%

tab. 3: Plocha lesů dle vlastnických kategorií

V tabulce 3 je jako samostatná kategorie vyčleněn stát, který k 1. 1. 2022 vlastnil 53,06 % lesů. Oproti roku 2021 došlo k navýšení plochy právnických osob o cca 0,78 % (5 906 ha). Fyzické osoby spolu s BSM vlastní 18,29 % plochy českých lesů; došlo k mírnému poklesu plochy FO (o 3 923 ha) a navýšení plochy BSM (o 292 ha). Celkový nárůst plochy lesů evidovaný v KN je 2 621 ha, z toho je však polovina (1 376 ha) dána přiřazením vlastníka (viz tab. 1)

Spoluvlastnictví je vždy jistou překážkou při rozhodování o obhospodařování vlastněných lesů. Protože databáze KN umožňuje vyčlenit parcely s vlastnickým podílem 100 %, je v tabulce 4 zobrazen přepočten pouze pro parcely s jediným vlastníkem. Z tabulky je zřejmé, že pouze necelých 56 % všech vlastníků má pozemky v plném vlastnictví, jedná se však o celých 93,6 % plochy (v obou případech jde o nepatrný

nárůst oproti stavu k 1. 1. 2021). Nejproblematictější jsou z tohoto pohledu stále FO, kde pouze polovina z nich (52 %) vlastní pozemky jako jediný vlastník (71,6 % plochy).

Kategorie	Počet	Plocha
Stát	-	99,88%
PO	96,38%	95,43%
FO	52,03%	71,58%
BSM	83,79%	88,57%
Celkem	55,80%	93,61%

tab. 4: Charakteristika bezpodílových kategorií

Rozdrobenost vlastnictví je možno dokumentovat průměrnými velikostmi majetků. Tabulka 5 ukazuje průměry pro jednotlivé vlastnické kategorie obecně a pro plné vlastnictví zvláště.

Kategorie	Průměr (ha)	Průměr bezpodílových (ha)
BSM	1,05	1,11
FO	1,34	1,84
PO	55,28	55,45
Vše bez státu	3,26	5,05

tab. 5: Průměrné velikosti majetků

V tabulce 5 jsou zobrazeny průměrné velikosti majetků. Průměrná velikost majetků FO je 1,34 ha, u PO 55 ha.

Právnícké osoby

K 1. 1. 2022 bylo v České republice 13 695 právníckých osob vlastnicích 28,65 % lesů. Z dat KN bylo možno vyčlenit 30 forem PO, které byly pro účely analýzy sdruženy do 9 skupin.

Souhrn forem	Počet 2022	Počet 2021	ha 2022	ha 2021	Rozdíl počet	Rozdíl plocha ha
municipalita	5 717	5 708	487 829	486 963	9	866
obchodní společnost	5 672	5 529	110 834	106 060	143	4 774
církev	1 237	1 243	144 656	144 443	-6	213
spolek	930	913	1 156	1 122	17	34
neznámo	52	52	457	459	0	-2
nadace	36	35	466	466	1	0
věda a výzkum	24	24	15 562	15 545	0	17
region	17	17	3 503	3 499	0	4
stát - cizí	10	10	69	69	0	0
Celkem PO	13 695	13 531	764 533	758 627	164	5 906

tab. 6: Charakteristika právníckých osob

Početně největší skupinou jsou obce následované obchodními společnostmi. Díky restitucím církevního majetku jsou na třetím místě církve s 1237 subjekty (zde meziročně došlo k poklesu o 6 subjektů).

Souhrn forem	Podíl z počtu 2022	Podíl z počtu 2021	Podíl z plochy 2022	Podíl z plochy 2021	Přírůst počtu	Přírůst plochy
municipalita	41,75%	42,18%	63,81%	64,19%	0,16%	0,18%
obchodní společnost	41,42%	40,86%	14,50%	13,98%	2,59%	4,50%
církev	9,03%	9,19%	18,92%	19,04%	-0,48%	0,15%
spolek	6,79%	6,75%	0,15%	0,15%	1,86%	3,02%

neznámo	0,38%	0,38%	0,06%	0,06%	0,00%	-0,35%
nadace	0,26%	0,26%	0,06%	0,06%	2,86%	0,06%
věda a výzkum	0,18%	0,18%	2,04%	2,05%	0,00%	0,11%
region	0,12%	0,13%	0,46%	0,46%	0,00%	0,10%
stát - cizí	0,07%	0,07%	0,01%	0,01%	0,00%	0,14%

Tab. 7: Podíly v rámci PO a vývoj 2021-2022

Z plošného hlediska je situace odlišná. Jak zobrazuje tab. 7, Obce vlastní necelé 2/3 všech lesů vlastněných právnickými osobami (63,8 %), obchodní společnosti, které početně tvoří 41,4 %, vlastní 14,5 % plochy lesů PO. Církve jsou druhým největším vlastníkem v této kategorii s 18,9 % podílem. 2 % lesů PO spadají do skupiny „věda a výzkum“ a to díky školním lesním podnikům veřejných vysokých škol. I sousední státy (Slovensko a Polsko) vlastní v ČR lesní pozemky, ovšem v celkové rozloze pouhých 69 hektarů (41 ha SK, 28 ha PL).

V následující tabulce 8 je zobrazeno 100 nejvýznamnějších PO vlastníků v ČR les. Oproti roku 2020 přibyl do této kategorie jeden církevní vlastník (na 22. místo) s nárůstem plochy 3 742 ha.

IČO	Název společnosti	Plocha 2022 ha	Plocha 2021 ha	Nárůst ha
445151	Arcibiskupství olomoucké	41 638	41 631	6,34
65468953	Biskupství ostravsko-opavské	23 789	23 801	-12,20
445100	Arcibiskupství pražské	14 072	14 064	7,87
62156489	Mendelova univerzita v Brně	10 198	10 198	-0,31
44992785	Statutární město Brno	8 170	8 148	22,63
27461602	Kinský dal Borgo, a.s.	8 103	8 107	-3,68
25286595	GERIMO s.r.o.	7 077	7 077	0,05
249998	Město Písek	6 596	6 595	0,52
255645	Město Kašperské Hory	5 995	5 992	3,61
415090	Královská kanonie premonstrátů na Strahově	5 852	5 850	2,02
46901523	KINSKÝ Žďár, a.s.	5 762	5 761	1,37
14451115	Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze	5 232	5 228	3,92
60460709	Česká zemědělská univerzita v Praze	5 125	5 110	15,47
27245039	Forestlaan, s.r.o.	4 990	4 027	962,76
52914	Náboženská matice	4 782	4 782	0,21
259489	Město Locket	4 729	4 735	-5,84
	Panství Bechyně SE	4 689	4 685	3,85
569089	Opatství Staré Brno Řádu sv. Augustina	4 167	4 229	-62,03
286010	Statutární město Jihlava	4 121	4 120	0,71
75370	Statutární město Plzeň	4 094	4 093	0,93
48648884	Benediktinské opatství sv. Václava v Broumově	3 967	3 742	224,96
299308	Statutární město Olomouc	3 812	3 809	2,83
268810	Statutární město Hradec Králové	3 669	3 669	0,67
259047	Město Rokycany	3 652	3 652	0,06
253316	Město Domažlice	3 577	3 576	1,30
25646257	Lesy Sever, s.r.o.	3 487	3 469	18,03
49968394	MP Holding, a.s.	3 297	3 266	31,00
254622	Město Jáchymov	3 270	3 270	-0,26
250830	Město Volary	3 262	3 262	0,00
60799358	Metropolitní kapitula u svatého Václava v Olomouci	3 225	3 225	-0,01

408026	Rytířský řád Křižovníků s červenou hvězdou	3 095	3 096	-0,58
261891	Statutární město Chomutov	3 038	3 038	0,03
25704052	SIMMO s.r.o.	2 931	3 358	-426,79
266094	Statutární město Most	2 856	2 856	-0,10
45806527	B.F.P., Lesy a statky Tomáše Bati, spol. s r.o.	2 854	2 853	1,04
25667106	Česká správa nemovitostí, investiční a dřevařská k.s.	2 836	2 836	0,00
64581	HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	2 802	2 799	2,65
406881	Kongregace sester Těšitelek Božského Srdce Ježíšova	2 622	2 625	-2,44
278360	MĚSTO TRUTNOV	2 497	2 495	2,20
236195	Město Kutná Hora	2 364	2 364	0,61
445134	Biskupství královéhradecké	2 349	2 347	2,08
293881	Město Znojmo	2 340	2 343	-2,88
277819	Město Dvůr Králové nad Labem	2 243	2 243	-0,14
300535	Statutární město Opava	2 220	2 220	0,00
254657	Statutární město Karlovy Vary	2 206	2 206	-0,19
261904	Město Jirkov	2 179	2 179	-0,06
277177	Město Polička	2 151	2 151	-0,04
253979	Město Cheb	2 143	2 143	-0,02
27605434	LAKEWOOD s. r. o.	2 103	2 102	0,38
248801	Město Pelhřimov	2 053	2 052	0,83
25029967	Lesy JEZEŘÍ, k.s.	2 008	2 006	1,81
273571	Město Holice	2 000	2 000	-0,02
276944	Město Litomyšl	1 996	1 997	-0,30
303461	Město Šumperk	1 945	1 944	1,52
253014	Město Tábor	1 864	1 863	0,40
11784016	MARDUB s.r.o.	1 842	0	1 841,82
259713	Město Bor	1 801	1 801	0,00
244732	Statutární město České Budějovice	1 767	1 766	1,61
24752011	Enlino a.s.	1 739	1 534	205,12
288659	Statutární město Prostějov	1 733	1 733	0,37
296139	Město Krnov	1 659	1 659	0,00
250627	Město Prachatice	1 569	1 565	4,64
238295	Statutární město Mladá Boleslav	1 548	1 548	-0,10
60860871	Kanonie premonstrátů v Želivě	1 534	1 534	0,00
260177	Město Stříbro	1 479	1 479	0,00
273139	MĚSTO TEPLICE NAD METUJÍ	1 472	1 472	0,14
47534664	LÍŠNO a.s.	1 469	1 469	0,00
70890650	Jihočeský kraj	1 464	1 461	3,52
27369595	ALTSTAEDTER INVESTMENTS a.s.	1 384	1 384	-0,21
250805	Město Vimperk	1 363	1 362	0,08
49901982	Severočeské doly a.s.	1 352	1 349	3,07
258091	Město Manětín	1 331	1 332	-0,53
27692311	MARWOOD s.r.o.	1 317	1 304	12,90
245836	Město Český Krumlov	1 306	1 306	0,01
259888	Město Kladruby	1 259	1 259	0,00

243132	Město Příbram	1 247	1 247	0,00
256129	Město Sušice	1 228	1 228	0,05
250864	Obec Zbytiny	1 214	1 214	0,00
274968	Město Kostelec nad Orlicí	1 189	1 189	0,00
25544292	Dřevo Střílky s.r.o.	1 176	1 173	3,08
298719	Obec Bouzov	1 176	1 176	0,00
255661	Město Klatovy	1 165	1 165	0,13
29379351	Marwald s.r.o.	1 139	1 138	0,40
244309	Město Rakovník	1 123	1 145	-22,32
845451	Statutární město Ostrava	1 123	1 124	-0,66
25351842	Správa Lesů Fulnek, spol. s r.o.	1 119	1 119	0,00
245551	Město Trhové Sviny	1 103	1 103	-0,17
406147	Cisterciácké opatství Porta Coeli	1 085	1 083	1,15
476684	Cisterciácké opatství Vyšší Brod	1 080	1 080	0,00
245780	Obec Benešov nad Černou	1 076	1 076	-0,01
260096	Město Planá	1 073	1 073	0,00
255394	Městys Dešenice	1 070	989	81,53
255076	Město Toužim	1 070	1 070	-0,04
272728	Město Jaroměř	1 066	1 066	0,03
489174	Benediktinské opatství Rajhrad	1 055	1 055	0,02
8108111	Lesy Klatovy s.r.o.	1 027	0	1 027,22
268356	Městys Štoky	1 020	1 018	1,61
279773	Město Vysoké Mýto	1 016	1 015	0,58
261238	Statutární město Děčín	1 010	1 008	1,62
60609460	Olomoucký kraj	1 001	1 001	0,12

tab. 8: Sto největší PO vlastních les

Forma PO	Počet v top 100
Obec	58
Obchodní společnost	22
Církev	16
Region	2
VaV	2

tab. 9: Charakteristika TOP 100 OPO

Jak ukazuje tabulka 8, pouze 4 právnické osoby vlastní majetek větší než 10 tisíc hektarů, z toho první 3 jsou arcibiskupství – olomoucké, ostravsko-opavské a pražské. Arcibiskupství olomoucké je tak (s výjimkou státu) největším vlastníkem lesů v České republice. Z obchodních společností je největším vlastníkem Kinský dal Borgo, a.s. s více než 8 tisíci hektary. Je však nutno zdůraznit, že majetková struktura obchodních společností může být různě provázána. Např. Gerald Schweighofer je, mezi uvedenými top 100, jednatelem firem GERIMO s.r.o. a SIMMO s.r.o., tedy s celkovým vlastnictvím přes 10 tisíc hektarů lesů.

Podrobnější charakteristiku obchodních společností zobrazuje tabulka 10.

Forma obch. spol.	Počet 2022	Počet 2021	Rozloha 2022	Rozloha 2021	Rozdíl počet	Rozdíl plocha
s.r.o.	3776	3 627	62 808	58 581	149	4 227
a.s.	1325	1 322	35 708	35 150	3	558
zahraniční společnost	44	45	4 965	5 020	-1	-55
v.o.s.	21	22	93	93	-1	0
k.s.	16	16	4 892	4 897	0	-5
družstvo	487	494	2 368	2 319	-7	49
ostatní	3	3	1	1	0	0
Celkem obch. spol.	5672	5 529	110 834	106 061	143	4 773

tab. 10: Charakteristika obchodních společností

Početně i plošně největší skupinou jsou společnosti s ručeným omezeným, které vlastní více než polovinu lesů vlastněnými obchodními společnostmi. Zajímavé je, že téměř 5 tisíc hektarů vlastní zahraniční společnosti, mnohé nemají české IČO, a je tudíž problematické zjistit jejich majetkovou strukturu v českých databázích. Meziročně došlo k výraznému nárůstu počtu s.r.o. o 149 s plochou 4227 ha. Nárůst plochy je zaznamenán i u akciových společností (o 558 ha).

U obchodních společností není struktura příliš příznivá, podobá se více charakteristice fyzických osob. Téměř 58 % obchodních společností má majetek do velikosti 1 ha. Majetky do 10 ha (vlastněných v souhrnu 90 % vlastníky) představují 6,3 % plochy vlastněné obchodními společnostmi. Majetky nad 250 ha představují 75 % plochy.

Obchodní společnosti (ha)	počet vlastníků	podíl z počtu	plocha kategorie (ha)	podíl z plochy	nárůst počtu	Nárůst plochy (ha)
>10000	0	0,00%	0	0,00%	0	0
>1000 and <=10000	22	0,39%	63 701	57,47%	2	4 436
>250 and <=1000	38	0,67%	19 829	17,89%	1	-86
>100 and <=250	55	0,97%	8 738	7,88%	2	351
>50 and <=100	55	0,97%	3 603	3,25%	-4	-288
>10 and <=50	373	6,58%	7 972	7,19%	10	231
>5 and <=10	382	6,73%	2 689	2,43%	5	30
>3 and <=5	384	6,77%	1 485	1,34%	4	6
>1 and <=3	1089	19,20%	1 914	1,73%	49	88
>0,5 and <=1	690	12,17%	494	0,45%	-3	-4
>0,1 and <=0,5	1379	24,31%	362	0,33%	30	7
<=0,1	1205	21,24%	47	0,04%	47	1
celkem	5672	100%	110 834	100%	143	4 773

Tab. 11: Rozdrobenost vlastnictví obchodních společností

Fyzické osoby

K 1. 1. 2022 bylo v ČR více než 344 tisíc FO (spolu)vlastnicích les. Průměrná velikost těchto majetků je malá, rozdrobenost je možno dokumentovat údaji v tabulce 5.

Kategorie (ha)	počet vlastníků	podíl z počtu	plocha kategorie	podíl z plochy
>10000	1	0,0003%	17 207	3,74%
>1000 and <=10000	22	0,01%	62 728	13,63%
>250 and <=1000	76	0,02%	35 054	7,62%
>100 and <=250	151	0,04%	23 786	5,17%
>50 and <=100	180	0,05%	12 614	2,74%
>10 and <=50	2 752	0,80%	48 153	10,46%
>5 and <=10	7 686	2,23%	51 717	11,24%
>3 and <=5	13 059	3,79%	49 731	10,80%
>1 and <=3	55 206	16,04%	94 650	20,56%
>0,5 and <=1	47 719	13,86%	34 324	7,46%
>0,1 and <=0,5	102 764	29,86%	26 425	5,74%
<=0,1	114 578	33,29%	3 893	0,85%
celkem	344 194	100,00%	460 281	100,00%

tab. 12: Velikostní kategorie FO k 1. 1. 2022

Tabulka 12 ukazuje, že pouze jedna fyzická osoba vlastní majetek větší než 10 tisíc hektarů. Historickou hranici 250 ha přesahuje pouze 99 vlastníků, majetek nad 50 ha má 430 osob (tj. 0,125 % počtu FO) vlastnicích 1/3 majetků FO. Naopak 77 % vlastníků má majetky menší nebo rovny jednomu hektaru (14 % plochy FO), třetina FO spoluvlastní dokonce majetky menší než jedna desetina hektaru. 43 % plochy lesů FO spadá do velikostní kategorie 1 – 10 ha.

Oproti stavu k 1. 1. 2021 došlo k významnějšímu poklesu počtu FO o 1 851 resp. 3 923 ha. Nejvýznamnější je pokles (spolu)vlastnictví u kategorie majetků <= 0,1 ha, kde ubylo 795 (spolu)vlastníků (43 ha), a v kategorii 0,1-0,5 ha, kde ubylo 605 (spolu)vlastníků (149 hektarů). Naopak přibýlo 64 vlastníků v kategorii 10-100 ha s plochou 900 ha, v některých případech se však jedná o reciprocitu k rozdělení majetků větších vlastníků. Podrobnosti zobrazuje tabulka 13.

Kategorie (ha)	Nárůst počtu vlastníků	Nárůst plochy ha
>10000	0	0
>1000 and <=10000	-2	-2 880
>250 and <=1000	2	121
>100 and <=250	-6	-1 171
>50 and <=100	2	37
>10 and <=50	64	900
>5 and <=10	-7	-45
>3 and <=5	-56	-207
>1 and <=3	-165	-291
>0,5 and <=1	-283	-194
>0,1 and <=0,5	-605	-149
<=0,1	-795	-43
celkem	-1 851	-3 923

Tab. 13: Meziroční rozdíl velikostních kategorií FO mezi lety 2021 a 2022

Analýza dle pohlaví

Z dat KN je možno v převážné části případů identifikovat vlastníky podle pohlaví. Z celkového počtu 344 194 vlastníků je 141 591 žen (tj. 41,1 %), 189 814 mužů (55,2 %) a pouze 2 945 neznámo (0,9 %). Významnější je rozdíl u vlastněné plochy lesních pozemků, kdy ženy vlastní 29,2 %, muži 69,7 % a neznámo 0,8 % lesů FO. Podrobnosti zobrazuje Tab. 14.

Kategorie (ha)	Podíl z počtu			Podíl z plochy		
	M	Ž	N	M	Ž	N
>10000	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
>1000 and <=10000	86,36%	13,64%	0,00%	89,36%	10,64%	0,00%
>250 and <=1000	56,58%	42,11%	1,32%	53,86%	45,16%	0,98%
>100 and <=250	67,55%	26,49%	5,96%	67,77%	26,35%	5,88%
>50 and <=100	66,11%	30,00%	3,89%	65,47%	30,63%	3,90%
>10 and <=50	75,25%	23,84%	0,87%	74,68%	24,01%	1,29%
>5 and <=10	72,52%	27,13%	0,29%	72,77%	26,88%	0,28%
>3 and <=5	67,81%	31,89%	0,20%	67,94%	31,76%	0,21%
>1 and <=3	63,06%	36,24%	0,31%	63,57%	35,81%	0,30%
>0,5 and <=1	59,08%	39,51%	0,38%	59,27%	39,39%	0,37%
>0,1 and <=0,5	54,23%	42,59%	0,77%	54,97%	42,12%	0,70%
<=0,1	47,38%	45,32%	1,49%	49,43%	45,04%	1,26%
celkem	55,15%	41,14%	0,86%	69,71%	29,15%	0,82%

Tab. 14: Charakteristika vlastnictví FO – pohlaví a velikostní kategorie (M – muži, Ž – ženy, N – neznámo)

Data jsou analyzována ze zdrojových údajů KN. U vybraných neznámých údajů pohlaví by bylo možno „ručně“, zvláště u vyšších velikostních kategorií, údaje přímo na stránkách nahlizenidokn.cuzk.cz dohledat.

Přehled největších vlastníků

Největší vlastníci lesů z kategorie FO – s majetkem nad 750 ha – jsou zobrazeni v tabulce 15 (ženy zvýrazněny).

Níže uvedené tabulky dokumentují, že majetek rodiny Colloredo-Mansfeld je, po Arcibiskupství olomouckém, druhým největším nestátním majetkem (samotný Jerome Colloredo-Mannsfeld třetím největším).

Vlastník	Bydliště	Plocha ha	Nárůst ha
Colloredo-Mannsfeld Jerome Dipl. Ing.	33808 Zbiroh	17 207	0
Schwarzenberg Jan	27024 Sýkořice	7 347	16
Kolowrat-Krakowský Maximilian Alexander	15200 Praha 5	5 905	-1 009
Colloredo-Mansfeld Leonhard Josef	11000 Praha 1	5 614	10
Kolowrat-Krakowský Jan	51601 Rychnov nad Kněžnou	5 372	0
Sternberg Filip JUDr.	25726 Český Šternberk	5 088	1 503
Hardegg Alexandra	Rakousko	3 452	0
Colloredo-Mansfeld Leonhard	Rakousko	3 382	-575
Parish David Anthony	56401 Kunvald	3 221	-1
Thienen-Adlerflycht Franz Dr.	Rakouská republika	2 982	0
Schwarzenberg Karel	27024 Sýkořice	2 688	1
Kinský František	51741 Kostelec nad Orlicí	2 233	-1
Podstatzka-Lichtensteinová Maria	59401 Velké Meziříčí	1 938	0
Podstatzky-Lichtenstein Johann	59401 Velké Meziříčí	1 932	0
Barton Dobenin Joseph Michael	54901 Nové Město nad Metují	1 882	0
Czernin Tomáš Ing.	28901 Dymokury	1 552	0
Lobkowicz Margaret Brooks	USA	1 283	-20
Homolka Josef	27721 Liběchov	1 227	0
Balihar Tomáš Bc.	54351 Špindlerův Mlýn	1 203	2
Šimonek Jaromír Ing.		1 162	0
Wratislav Evžen	39127 Dírná	1 136	9
Sternberg Jiří Ing.	25701 Postupice	1 119	1
Havránek Petr	15000 Praha 5	1 010	0
Dobrzenský Jan	58301 Chotěboř	973	0
Kohn Josef	15000 Praha 5	968	2
Lobkowicz Maria Wenzel Quirin M	26285 Drahenice	951	0
Curryová Eva	11000 Praha 1	922	0
Tomášková Barbora	14300 Praha 4	867	0
Podstatzká Marie	77900 Olomouc	812	0
Horová Blanka MUDr.	18200 Praha 8	805	0
Klíma Daniel	51702 Kvasiny	775	0
Janečková Dominika	51702 Kvasiny	775	0

tab. 15: FO s majetkem nad 750 ha včetně meziročního nárůstu

V tabulce 16 jsou shrnuty rodinné majetky z tabulky 15.

Majetek	plocha ha
Colloredo-Mannsfeld	26 203
Kolowrat-Krakowský	11 276
Schwarzenberg	10 036
Sternberg	6 207
Podstatzky	4 682
Lobkowicz	2 234

tab. 16: Rodinné majetky

Bezpodílové spoluvlastnictví manželů

BSM je zvláštní vlastnickou kategorií, při které platí, že manželský pár o svém majetku rozhoduje společně a nerozdílně.

Jak uvádějí tabulky 2 a 3, bylo k 1. 1. 2022 v ČR 26 580 manželských párů vlastnícih celkem 27 961 hektarů lesa. Průměrná velikost majetku je 1 hektar. Podíl na ploše českých lesů je pouze 1,05 %.

Podíl plochy v bezpodílovém vlastnictví je 88,6 %.

Rozdrobenost majetků BSM je dokumentována v tabulce 30. Z ní je vidět, že existuje pouze jeden vlastník s majetkem nad 1000 hektarů, dva v kategorii 250 – 1000 ha. Z celkového počtu jen 19 vlastníků je s majetkem nad 50 hektarů – zde nedošlo k žádné změně oproti roku 2021.

kategorie	počet vlastníků	podíl z počtu	plocha kategorie	podíl z plochy	Meziroční nárůst počtu	Meziroční nárůst plochy ha
>1000	1	0,004%	1 074	3,84%	0	-1
>250 and <=1000	2	0,01%	1 283	4,59%	0	412
>100 and <=250	3	0,01%	511	1,83%	0	0
>50 and <=100	13	0,05%	959	3,43%	0	4
>10 and <=50	236	0,89%	4 136	14,79%	8	100
>5 and <=10	605	2,28%	4 121	14,74%	-12	-97
>3 and <=5	998	3,75%	3 818	13,65%	-11	-41
>1 and <=3	4 175	15,71%	7 132	25,51%	-12	-45
>0,5 and <=1	3 645	13,71%	2 639	9,44%	-51	-34
>0,1 and <=0,5	7 702	28,98%	1 961	7,01%	16	2
<=0,1	9 200	34,61%	329	1,18%	-177	-6
Celkem	26 580	100,00%	27 961	100,00%	-239	292

tab. 17: Velikostní struktura BSM

Uvedených 19 vlastníků (jejichž seznam je v tabulce 18) vlastní 13,7 % majetků BSM. 64 % BSM vlastní majetky menší než půl hektaru (což je 8,2 % plochy BSM); 48,6 % plochy BSM tvoří majetky v rozmezí 0,5 – 5 hektarů.

Meziročně poklesl počet BSM o 239 a rozloha narostla o 292 ha. Meziroční srovnání ukazuje, že s výjimkou nárůstu v kategorii 0,1 – 0,5 ha, dochází v kategorii drobných vlastníků (s majetkem do 10 ha) k jejich poklesu jak v počtu, tak plochy, což je trend žádoucí, avšak v celkovém měřítku zatím jen málo výrazný.

Jméno	Město	Plocha ha	Meziroční nárůst plochy ha
SJM Novotný Leoš Ing. a Novotná Bohumila	68605 Uherské Hradiště	1 074,44	-0,69
MCP Schlögl Ernst Ing. a Schlögl Elfriede	66491 Hlína	743,04	411,25
SJM Bezvoda Liboslav a Bezvodová Monika	50315 Sadová	539,49	0,00
SJM Vondráček Petr Ing. a Vondráčková Petra	28901 Dymokury	226,38	-0,07
SJM Mach Josef a Machová Hana	38232 Věžovatá Pláně	143,81	0,00
SJM Brányik Alexander a Brányiková Iveta Mgr.,	15500 Praha 5	140,44	0,00
SJM Chmel Milan Ing. a Chmelová Jana	39301 Pelhřimov	99,34	6,16
SJM Ulrich Zdeněk Ing. a Ulrichová Vlasta Ing.	56982 Oldřiš	93,99	0,00
SJM Pavlík Ivo Ing. a Pavlíková Irena	69681 Bzenec	85,26	0,00
SJM Maixner Jiří Ing. CSc. a Maixnerová Lenka Ing.	54701 Náchod	84,74	0,00
SJM Rak Jiří Ing. a Raková Marie Ing.	76001 Zlín	81,49	-0,18
SJM Kavínek Pavel JUDr. a Kavínková Markéta	19000 Praha 9	78,21	-0,95
SJM Charvát Jiří Ing. a Charvátová Dagmar	61400 Brno	75,42	0,00
SJM Potocký Jiří Ing. a Potocká Jaroslava Mgr.	37806 Suchdol nad Lužnicí	66,23	0,00
SJM Sponer David Ing. a Sponerová Dana	75621 Kateřinice	65,84	0,00
SJM Zeman Jaroslav a Zemanová Helena Mgr.	75654 Zubří	62,88	8,69
SJM Fíla Milan Ing. a Fílová Olga Ing.	58253 Štoky	60,91	0,04
SJM Tass Josef a Tassová Tereza Ing.	53701 Rabštejská Lhota	53,92	0,13
SJM Studnička Libor a Studničková Marcela	38711 Katovice	50,37	1,72

tab. 18: BSM s majetkem větším než 50 ha

Údaje je možno vyhodnotit i podle stáří. Průměrné stáří mužů v rámci BSM je 60 let, u žen je to 57 let. Ve výpočtu nejsou zohledněny údaje, podle kterých je datum narození před rokem 1920, přestože v KN se takové osoby vyskytují.